

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ในเรื่องมาตรการทางกฎหมายความรับผิดชอบเกี่ยวกับการผู้ซึ่งเจตนาปกปิดการมีเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยการปิดบังเกี่ยวกับการป่วยของตน ตั้งแต่บทที่ 1- 4 ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นสรุปและข้อเสนอในเรื่องดังกล่าว ดังนี้

5.1 บทสรุป

ปัญหาโรคระบาดแพร่หลายกันอย่างรวดเร็วเนื่องจากส่วนใหญ่มนุษย์เป็นพาหะนำโรคด้วยตนเอง ซึ่งมนุษย์ยังเป็นตัวกลางที่ทำให้โรคระบาดแพร่ได้อย่างรวดเร็วส่งผลให้มนุษย์เกิดอาการป่วยบางคนอาจถึงขั้นเสียชีวิตซึ่งเป็นการสูญเสียทรัพยากรในด้านต่าง ๆ เป็นจำนวนมากในการแก้ไขปัญหาและเพื่อเป็นแนวทางการป้องกันไม่ว่าจะเป็นผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลก เป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของรัฐ ความมั่นคงปลอดภัยด้านสุขภาพของประชาชน โดยถือว่าเป็นความมั่นคงของมนุษย์ ความน่าเชื่อถือของมาตรการต่าง ๆ ที่รัฐออกมาใช้ควบคุมคุ้มครองประชาชน หากรัฐไม่สามารถที่จะสร้างความมั่นใจหรือรับรองความปลอดภัยให้กับประชาชนภายในรัฐได้ เช่น การมีบทบัญญัติกฎหมายเพื่อมาควบคุมผู้ซึ่งเจตนาปกปิดการมีเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยการปิดบังเกี่ยวกับการป่วยของตนและมีบทลงโทษไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวต่อกฎหมาย ถึงแม้ประเทศไทยจะมีพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2558 และประกาศกระทรวงสาธารณสุขโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวังตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2562 แต่ข้อเท็จจริงยังปรากฏอยู่หลายประการที่ยังไม่สามารถมาปรับใช้ในปัจจุบันได้จริง จึงยังทำให้การแพร่เชื้อโรคที่เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มีการแพร่หลายโดยมนุษย์เป็นผู้กระทำอย่างไม่เกรงกลัวกฎหมาย เนื่องจากไม่มีการตีความหมายของการกระทำความผิดที่ชัดเจน ไม่มีมาตรการ กฎ ข้อบังคับ รวมถึงไม่มีการกำหนดโทษที่ควรได้รับสำหรับผู้ซึ่งกระทำความผิดไว้เพื่อให้ผู้ซึ่งเจตนาปกปิดการมีเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยการปิดบังเกี่ยวกับการป่วยของตนเกรงกลัว จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษามาตรการกฎหมายของไทยโดยทำการเปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศเพื่อให้ได้ข้อสรุปและมาตรการทางกฎหมายที่จำเป็นเพื่อนำไปใช้ควบคุมกำหนดมาตรการที่เป็นมาตรฐานแพร่เชื้อโรคที่เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 บทบัญญัติบางประการ ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งมีการแพร่กระจายของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์นั้นรุนแรง การที่มีคำนิยามที่เหมาะสมเกี่ยวกับโรคติดต่อพิเศษที่เกิดจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 เช่น โรคเอดส์ และโรคซิฟิลิส เป็นโรคติดต่อที่ทุกคนในสังคมมีความระแวดระวังในการติดเชื้อซึ่งเป็นโรคที่เกิดจากการติดต่อทางเพศสัมพันธ์ซึ่งยังไม่มียาที่รักษาให้หายขาดได้เป็นปกติ สังคมจึงให้ความสำคัญและเรียนรู้วิธีในการป้องกันโรคนี้นั้นยังแพร่หลาย ทั้งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 อันเป็นบทบัญญัติของกฎหมายหลักในการป้องกันโรคติดต่อ ก็ยังขาดความชัดเจน และขาดความครอบคลุม ซึ่งในพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 ในส่วน of คำนิยาม ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง พ.ศ. 2562 โรคเอดส์และโรคซิฟิลิส ก็มีเพียงการอธิบายถึงชื่อและอาการของโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวังเท่านั้น จากการศึกษากฎหมายต่างประเทศ เช่น เครือรัฐออสเตรเลียของรัฐบาลวิกตอเรียไม่มีปัญหาดังกล่าวนี้เนื่องจากรัฐบาลวิกตอเรีย ได้บัญญัติเกี่ยวกับคำนิยามไว้ในพระราชบัญญัติสุขภาพ (Health Act 2009) ให้คำนิยามของ "โรคติดต่อพิเศษทางเพศสัมพันธ์" โดย บัญญัติไว้ในมาตรา 3 ว่า โรคติดต่อพิเศษ ได้แก่ โรคเอดส์ หรือ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

เนื่องจากปัจจุบันโรคเอดส์และโรคซิฟิลิสเป็นโรคที่สามารถติดกันได้ง่ายและสามารถแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็วและเป็นวงกว้างโดยผ่านทาง การมีเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะหมูนักท่องเที่ยวกลางคืนที่เปลี่ยนคู่นอนหลายคน การเพิ่มบทบัญญัติทำให้สามารถลดหรือสามารถควบคุมโรคได้ในระดับหนึ่ง การติดเชื้อโรคเอดส์หรือโรคซิฟิลิสดังนั้นจึงควรบัญญัติเกี่ยวกับความผิดเจตนาปกปิดการมีเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยการปิดบังเกี่ยวกับการป่วยของตน ซึ่งในต่างประเทศได้กำหนดความผิดฐานมีเพศสัมพันธ์กับผู้อื่นโดยไม่บอกว่าตนป่วยหรือปิดบังความจริงเกี่ยวกับการป่วยของตนที่เกี่ยวกับโรคที่ติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ จากการวินิจฉัยของต่างประเทศ เรื่องความรับผิดเจตนาปกปิดการมีเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยการปิดบังเกี่ยวกับการป่วยของตน ให้กับผู้อื่นโดยไม่ป้องกันผู้กระทำความผิดปกปิดสถานการณ์ที่ตนเองมีเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ซึ่งเจตนาที่ควรทำให้ผู้ซึ่งมีเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เปิดเผยสถานะของตน ไม่ใช่เพื่อให้คู่นอนให้ความยินยอมหรือยอมรับความเสี่ยงในการติดเชื้อโรคติดต่อ แต่เป็นการเปิดเผยสถานะว่าตนมีเชื้อซึ่งเป็นสิทธิที่คู่นอนควรทราบและเพื่อการยับยั้งชั่งใจหรือมีการป้องกันในการมีเพศสัมพันธ์เช่น โดยการใช้อย่างอนามย ซึ่งการปกปิดสถานะของตนว่าตนมีเชื้อโรคที่เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยไม่ป้องกันถือว่าเป็นการเจตนาแพร่เชื้อให้ผู้อื่น นอกเหนือจากนั้นยังมีข้อยกเว้นเพื่อคุ้มครองสิทธิของจำเลยหากพิสูจน์ได้ว่าก่อนที่จะมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนของตนไว้แจ้งถึงอาการป่วยของตนและคู่นอนของตนรับความเสี่ยงไว้เอง

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษเฉพาะผู้ซึ่งเจตนาปกปิดการมีเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยการปิดบังเกี่ยวกับการป่วยของตน หากประเทศไทยนำกฎหมายอาญาในความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมาปรับใช้เกี่ยวกับกรณีการลงโทษผู้ซึ่งเจตนาปกปิดการมีเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยการปิดบังเกี่ยวกับการป่วยของตน ก่อให้เกิดปัญหา คือ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายของกฎหมายอาญาเป็นความผิดที่ต้องการผลของการกระทำ แต่กรณีการแพร่เชื้อโรคเอดส์และโรคซิฟิลิสเมื่อผู้กระทำความผิดแพร่เชื้อแล้ว ผลของการกระทำนั้นยังไม่เกิดขึ้นทันทีซึ่งโรคเอดส์และโรคซิฟิลิสต้องใช้ระยะเวลาในการฟักตัวและระยะเวลาในการแสดงอาการ ดังนั้นหากนำประมวลอาญามาปรับใช้จึงเป็นปัญหาเรื่องการพิสูจน์ความรับผิดชอบของผู้แพร่เชื้อ ดังนั้นจึงควรเพิ่มเติมการกำหนดโทษในพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 กับผู้ซึ่งฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเกี่ยวกับการเจตนาปกปิดการมีเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยการปิดบังเกี่ยวกับการป่วยของตน ไม่ว่าจะเป็โทษปรับหรือโทษจำคุกเพื่อให้ผู้ที่กระทำความผิดหลบจำไม่กล้าทำความผิดซ้ำอีก ซึ่งเป็นการลงโทษข่มขู่ยับยั้ง เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา กฎหมายว่าด้วยสุขภาพของรัฐเทนเนสซี (Tennessee Code Annotated) มีบทบัญญัติกำหนดความรับผิดชอบอาญาฐานเจตนาปกปิดการมีเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยการปิดบังเกี่ยวกับการป่วยของตน โทษจำคุกไม่น้อยกว่า 3 ปีแต่ไม่เกิน 15 ปี และปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์ บทบัญญัติให้ศาลเพิ่มโทษจำเลยในข้อหาข่มขืนหากจำเลยรู้หรือควรจะรู้ว่าตัวเองมีเชื้อเอชไอวีขณะกระทำความผิด

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการผู้ซึ่งเจตนาปกปิดการมีเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยการปิดบังเกี่ยวกับการป่วยของตนนั้น มาตรการทางกฎหมายยังไม่มี ความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน ผู้วิจัยได้พบปัญหาหลายประการ เช่น กรณีปัญหาไม่มีคำนิยามเกี่ยวกับโรคติดต่อพิเศษที่เกิดจากโรคที่ติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 กรณีปัญหาเรื่องการเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับความผิดฐานเจตนาปกปิดการมีเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยการปิดบังเกี่ยวกับการป่วยของตน กรณีปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษเฉพาะผู้ซึ่งเจตนาปกปิดการมีเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยการปิดบังเกี่ยวกับการป่วยของตน จึงควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 ดังต่อไปนี้

1) เพิ่มเติม พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 มาตรา 4

“โรคติดต่อพิเศษทางเพศสัมพันธ์ ได้แก่

(1) เชื้อโรคเอดส์ หรือ

(2) โรคทางเพศสัมพันธ์ที่สามารถแพร่เชื้อ โดยทางเลือดหรือของเหลวในร่างกาย หรือ

(3) โรคติดต่อที่มีข้อบังคับประกาศให้เป็นโรคติดต่อพิเศษทางเพศสัมพันธ์ตามของ พระราชบัญญัตินี้”

2) เพิ่มเติม พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 เกี่ยวกับความผิดฐานเจตนาปกปิด การมีเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยการปิดบังเกี่ยวกับการป่วยของตน

ความผิดฐานมีเพศสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยไม่บอกว่าคุณป่วยหรือปิดบังความจริงเกี่ยวกับการป่วยหรือด้วยโรคเอดส์ของตน

(1) กำหนดความผิดกำหนดให้ผู้ป่วยที่เป็น โรคเอดส์หรือโรคที่ติดต่อพิเศษทาง เพศสัมพันธ์ต้องบอกสภาพการป่วยของตนให้กับคู่นอนหรือคู่สัมพันธ์ก่อนมีเพศสัมพันธ์

(2) หากฝ่ายที่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ได้บอกถึงการเป็นโรคของตนก่อนการมี เพศสัมพันธ์และอีกฝ่ายหนึ่งยอมรับความเสี่ยงภัยจากการมีเพศสัมพันธ์ก็เป็นเรื่องส่วนตัวกระทำ ด้วยความสมัครใจและยอมรับความเสี่ยงนั้นเองผู้กระทำจึงไม่มีความผิด

3) เพิ่มเติม พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 กำหนดบทลงโทษเฉพาะผู้ซึ่งเจตนา ปกปิดการมีเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยการปิดบังเกี่ยวกับการป่วยของตน ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

จากข้อสรุปและข้อเสนอแนะตามที่ผู้วิจัยกล่าวข้างต้นนั้น หากได้มีการดำเนินการตาม ข้อเสนอแนะ ที่มุ่งเน้นให้มีการเพิ่มเติมคำนิยามที่ชัดเจน การกำหนดความผิดและการกำหนดโทษ ให้สอดคล้องกับความร้ายแรง โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่มีการบัญญัติอัตราโทษปรับและจำคุกที่ สูง เพื่อเป็นการข่มขู่ยับยั้งไม่ให้ผู้กระทำความผิดกระทำความผิดซ้ำ ซึ่งเป็นอีกวิธีการหนึ่งในการลด ปัญหาอาชญากรรมทางสังคมได้อีกด้วย ซึ่งในสถานการณ์ปัจจุบัน โลกกำลังเผชิญกับปัญหาด้านเชื้อ โรคที่อุบัติใหม่ เช่น โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ส่งผลให้ทั่วโลกทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ การสูญเสียไปกับจำนวนประชากร รวมทั้งประเทศไทยมีผู้ติดเชื้อและเสียชีวิตเป็นจำนวน มาก ซึ่งในหลายพื้นที่ได้ออกมาตรการในทางปฏิบัติหลายมาตรการเพื่อควบคุมการกระจายของเชื้อ ออกไปสู่วงกว้าง เช่น มาตรการการสวมหน้ากากอนามัยเมื่อออกจากสถาน มาตรการการขอ ความร่วมมือในการรวมกลุ่มที่มีบุคคลอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีบุคคลบางส่วนที่เพิกเฉยไม่ ปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าวจนเป็นเหตุให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคเป็นวงกว้าง (Super Sprader) ซึ่งค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลค่อนข้างสูงและรัฐต้องมีภาระในการดูแลรักษา ไม่ว่าจะเป็ นสถานที่รักษาพยาบาล อุปกรณ์ทางการแพทย์ ยารักษาโรค และอื่น ๆ ซึ่งทั้งหมดนี้เกิดจากเพราะ

เพียงผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรการอย่างเคร่งครัด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การลงโทษในความผิดฝ่าฝืน
สำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งถือว่าการเจตนาแพร่เชื้อให้ผู้อื่นเช่นกัน